

предмет на изследване категорията и явлението **“подвижен и полуподвижен начин на живот”** на циганите.

Формално погледнато между тези две понятийно-категориални определения няма абсолютна разлика, тъй като в основата си и двете имат една и съща определеност - те са опозиция на уседналия начин на живот. Съпоставени в същностно-съдържателен план обаче между тях има съществена разлика, която в едно сериозно научно изследване и изложение не бива да се оставя без внимание.

По-конкретно, понятийно-категориалното определение **“скитнически, чергарски начин на живот”** отразява като цяло отминали и отминаващи исторически и актуални състояния на този начин на живот. Става дума за това, че на “скитнически, чергарския начин на живот” са присъщи редица черти и характеристики, които ваят неговата същностно-съдържателна определеност: движение на групи цигани пеша или с конски каруци; крайно беден живот, изпълнен с масови болести и масова смъртност; липса на каквато и да е училищно-образователна система за подрастващите и младите роми; липса на държавно или синдикално организирани социални грижи за ромите и други такива.

Не такава е същностно-съдържателната определеност на категорията и явлението **“подвижен или полуподвижен начин на живот”**. По принцип при тази форма на неуседналия начин на живот става дума за нещо по-ново, съвременно и относително рязко различаващо се от традиционния скитнически, чергарски начин на живот. При тази форма на неуседнал живот става дума за придвижване, но не пеша и с каруци, а с автомобилна тяга, предимно в т. нар. караванна система на нейната експлоатация. Така че при тази форма няма каруци и коне, обвити с платнища или поскъсани брезенти на палатки, съпътствани от съответния инвентар, птици, животни и т. н. Съвременните цигани, особено във високоразвитите европейски страни, непреминали още към уседнал начин на живот, съвсем не са онези крайно бедни, дрипави и гладни същества, характерни за циганския табор и за циганския катун. При тях липсва и онази масова заболяемост и масова смъртност, съпътстващи с векове живота на скитащите, чергаруващите цигани. Сред тях не господства